

VÕ ĐƯỜNG ĐẦU TIÊN TRUYỀN DẠY MÔN VÕ LÂM TÂN KHÁNH BÀ TRÀ Ở SÀI GÒN

■ HỒ TUÔNG (*)

Sau khi Nhật đảo chính Pháp ngày 9/3/1945, Thống đốc Nam Kỳ Minoda Fujio và Tổng lãnh sự Nhật Ida mời bác sĩ Phạm Ngọc Thạch và kỹ sư Ngô Tấn Nhơn thành lập phong trào Thanh niên tiên phong ngày 21/4/1945 ở Sài Gòn và lan nhanh khắp Nam Kỳ. Sau 2 tháng vận động, ngày 1/6/1945, tổ chức Thanh niên tiên phong chính thức ra mắt.

Phong trào Thanh niên tiên phong đã nhanh chóng tổ chức các hoạt động cứu trợ nạn nhân do ảnh hưởng từ các cuộc oanh tạc của đồng minh nhắm vào những doanh trại của quân đội Nhật và giúp đỡ tài gạo cho đồng bào miền Bắc đang bị nạn đói lúc đó. Do tôn chỉ xã hội rộng rãi, không phân biệt chính trị, tôn giáo nên Thanh niên Tiên phong nhanh chóng trở thành phong trào mạnh nhất ở Nam Kỳ và lan rộng đến Trung Kỳ.

Tại làng Tân Phước Khánh, từ cuối tháng 4/1945, Đội Tự vệ lò chén và lực lượng Thanh niên tiên phong ở địa phương tổng số lên đến hàng trăm người, hằng đêm đều tập hợp trước sân nhà anh Út Lành, tên đầy đủ là Hồ Văn Lành, ở ấp Khánh Thạnh để tập luyện môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà, gọi tắt là Võ Tân Khánh. Anh Út Lành là học trò của võ sư Võ Văn Phiên, thường gọi là thầy Bảy Phiên; ông này là đệ tử đời thứ hai của ông Võ Văn Ất nổi tiếng với những chiến công đả hổ ở Tân Khánh vào những năm cuối thế kỷ 19, đầu thế kỷ 20. Năm 1945, anh Út Lành mới 31 tuổi, nhưng đã là niềm tự hào của thanh niên Tân

Khánh với chiến tích 7 trận võ đài toàn thắng tổ chức ở các địa phương ở Đông Nam Bộ, mang vinh quang về cho xứ sở Tân Khánh. Trong hào khí của thời đại, anh Út Lành đã đồng ý hướng dẫn võ thuật cho Đội Tự vệ lò chén và lực lượng Thanh niên tiên phong của xã nhà.

Chương trình huấn luyện của anh Út Lành chủ yếu là kỹ thuật chiến đấu bằng trường thương áp dụng vào cây tầm vông vạt nhọn phổ biến khi đó và kỹ thuật cận chiến sử dụng quyền cước (tay, chân) với quyết tâm ứng chiến khi Pháp quay trở lại tái chiếm Việt Nam! Dưới mấy ngọn đèn măng xông (manchon) đặt ở bốn góc sân, hằng trăm thanh niên nam nữ hào hứng tập luyện võ thuật dưới sự hướng dẫn tập tâm của anh Út Lành. Mồ hôi ướt đầm cả lưng áo, nhưng lớp lớp thanh niên vẫn quyết tâm tung ra những đường quyền, ngọn cước; những ngón đâm, ngón vót của tầm vông vạt nhọn thật dũng mãnh theo từng hiệu lệnh của anh Út Lành.

Đến ngày 16/8/1945 Thanh niên tiên phong tuyên bố gia nhập Việt Minh. Trong thời gian Cách mạng

(*) Tiến sĩ, giảng viên Trường đại học Công nghiệp TP.HCM. Võ sư truyền nhân môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà

- Email: vosuhotuong56@gmail.com

Tháng Tám năm 1945, lực lượng Thanh niên tiên phong cùng với các lực lượng quần chúng khác tham gia cướp chính quyền về tay nhân dân ở nhiều nơi. Nổi bật nhất là cuộc biểu tình từ sáng đến trưa ngày 25/8/1945 tại Sài Gòn, chào mừng Ủy ban Hành chính Lâm thời Nam Bộ thay mặt toàn dân Nam Bộ quản lý chính quyền vừa giành lại từ tay quân Nhật! Anh Út Lành cùng với Đội Tự vệ lò chén và Thanh niên tiên phong của làng Tân Phước Khánh cũng đã vinh dự tham gia ngày hội non sông này.

Ngày 23/9/1945, thông tin về việc quân Pháp có thể sẽ nhảy dù xuống khu vực Bưng Cù để tiến chiếm lại Thủ Dầu Một loan truyền đến Tân Phước Khánh, anh Út Lành và Thanh niên tiên phong của địa phương được tập hợp và ứng chiến với vũ khí chính là những cây tầm vông vạt nhọn cùng bầu nhiệt huyết của tuổi trẻ. Chính trong ngày này là lễ kỷ yên hàng năm đảo lệ của đình thần Bưng Cù nhưng lễ hội đã không diễn ra, thay vào đó là lễ đốt đình ủng hộ chủ trương “tiêu thổ kháng chiến”. Ngọn lửa đốt cháy ngôi đình cổ như thổi bùng lên quyết tâm đánh Pháp quay lại tái chiếm Việt Nam trong lòng những người trẻ Tân Phước Khánh lúc bấy giờ.

Tuy nhiên, sau đó, bằng vũ khí và quân đội quá mạnh mẽ, người Pháp đã tái chiếm Việt Nam. Để tranh thủ thêm đồng minh trong cuộc chiến chống Việt Minh, người Pháp đã chủ trương thỏa hiệp với các lãnh đạo Tòa Thánh Tây Ninh. Ngày 9/6/1946, một bản thỏa ước giữa người Pháp và Tòa Thánh Tây Ninh ra đời, nội dung chủ yếu như sau: chính quyền Pháp cho phép Hộ pháp Phạm Công Tắc trở về Tòa Thánh Tây Ninh, đổi lại các tín đồ Cao Đài sẽ không tấn công người Pháp và được quân Pháp bảo trợ. Thậm chí, chính quyền Pháp còn cho phép các lãnh thổ do Tòa Thánh Tây Ninh kiểm soát có quyền tự trị. Lực lượng vũ trang Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh được chính quyền Pháp bảo trợ và trang bị vũ khí, do Trung tướng Trần Quang Vinh làm Tổng tư lệnh, Thiếu tướng Nguyễn Văn Thành làm Tham mưu trưởng, có vai trò như một lực lượng bổ sung hỗ trợ quân Pháp trong các chiến dịch tấn công Việt Minh.

Sự việc này đã biến các chức sắc Cao Đài thuộc phái Tòa Thánh Tây Ninh trở thành tay sai đắc lực của quân Pháp. Cán bộ Việt Minh phải lui vào hoạt động bí mật. Những người dân ủng hộ Việt Minh lần lượt bị truy tìm, bắt bớ, tù đày. Chiếc xe bò là kế sinh nhai của anh Út Lành thường xuyên tiếp tế lương thực, thực phẩm cho Việt Minh đã bị dòm ngó, dẫn đến chuyện anh Út Lành bị bắt giam ở Thủ Dầu Một và cặp bò kéo xe của anh Út Lành đã bị bên đạo Cao Đài hỏi mượn để không còn tiếp tế cho Việt Minh (và mãi đến bây giờ vẫn chưa trả lại)! Sau đó, do không có chứng cứ nên anh Út Lành đã được thả tự do.

Tuy đã được trả tự do, nhưng anh Út Lành gần như bị cô lập. Cặp bò để kéo xe bị bên đạo Cao Đài mượn mà không nói ngày trả, làm cho phương tiện sinh nhai chính của anh Út Lành là chiếc xe bò đã bị ngưng trệ. Xuất thân là thợ xây hộp trong lò chén nhưng anh Út Lành cũng không hỏi được chỗ làm ở bất cứ lò chén nào do sự ngăn trở của bên đạo Cao Đài...

Bất ngờ đã xảy ra! Đúng vào thời điểm đầu những năm 1950 đã có một số anh em trai tráng của Tân Phước Khánh đi làm ở Sài Gòn ngỏ ý mời anh Út Lành xuống dạy võ cho anh em phu khuân vác ở hai chợ Cầu Ông Lãnh và chợ Cầu Muối (hai chợ đầu mối ở Sài Gòn khi ấy) thường xảy ra chuyện đánh nhau do bị giành mối hay bị chèn ép! Anh Út Lành đã nhận lời ngay.

Những điểm dạy võ ở Sài Gòn trong thập niên 1950 thường gọi là “võ đường”, với những tên gọi có sức hấp dẫn khác nhau. Chẳng hạn như các võ đường: Tây Sơn Nhạn, Sa Long Cương, Huỳnh Tiễn, Lê Quang Đại, Nguyễn Nhiều... Xuất thân từ làng Tân Phước Khánh, từng thọ giáo môn võ Tân Khánh từ năm 14 tuổi, lúc đầu, anh Út Lành định đặt tên là “Võ đường Tân Khánh”... Thế nhưng anh Út Lành lại ngại rằng khả năng dạy võ của mình không đào tạo được học trò giỏi, mà chỉ đào tạo nên học trò dở, làm ô danh môn võ Tân Khánh của xứ sở và như vậy là xấu hổ lắm.

Anh Út Lành nghĩ rằng việc dạy võ là do chính mình, nhằm trang bị chuyên môn võ Tân Khánh cho mọi người, mà trước mắt là anh em đang làm phu khuân vác, để có khả năng tự vệ, chống lại sự chèn ép của giới chủ vựa và các tay anh chị “đứng chợ” trong xu thế hướng về điều lành. Cuối cùng, anh Út Lành đã lấy võ danh là “võ sư Từ Thiện”, chọn tên “Võ đường Từ Thiện” và bắt đầu truyền dạy môn võ Tân Khánh (gọi tên đầy đủ là môn Võ Lâm Tân Khánh Bà Trà) tại thành phố Sài Gòn vào đầu những năm 1950.

Đến những năm 1960 và 1970, từ Võ đường Từ Thiện, khoảng 500 nam nữ võ sĩ đã thượng đài khắp Nam phần, Tây Nguyên và Trung phần, mang kỹ thuật môn võ Tân Khánh thi đấu đối kháng với các võ sĩ thuộc nhiều môn phái võ khác, tạo nên nhiều tiếng vang. Trong đó, có một số nam nữ võ sĩ giỏi đã có thành tích quốc tế qua những trận thi đấu với võ sĩ các nước, cũng như đạt thành tích quốc gia qua hàng chục huy chương vàng, bạc, đồng. Riêng võ sư Từ Thiện đã trở thành một trong bốn võ sư nổi tiếng của Việt Nam trong thập niên 1970, về mặt nhà nước thì được trao Bằng Danh Dự do có thành tích đào tạo nhiều võ sĩ ưu tú cho “Làng đấm Việt Nam” và về mặt dân gian giới võ ở Việt Nam khi ấy tôn xưng bốn vị võ sư là “Tứ Tú” (bốn ngôi sao sáng)!./.